

KONCEPCE podnikatelské činnosti VAK do roku 2035

Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.

Sídlo: Slezská 350, 561 64 Jablonné nad Orlicí

Zapsáno: obchodní rejstřík, Krajský soud v Hradci Králové, oddíl B, sp. zn. B 991

Předkládá: vedení společnosti VAK k projednání představenstvem dne 5. 12. 2025.

Seznam použitých zkratk:

AI –	umělá inteligence;
BAT -	nejlepší dostupné techniky/technologie - Best Available Techniques / Technology;
ČOV –	čistírna odpadních vod;
ČR -	Česká republika;
EO –	ekvivalentní obyvatel;
EU -	Evropská unie;
FVE –	fotovoltaická elektrárna;
GIS –	geografický informační systém;
IS –	informační systém;
IS Qi -	informační systém Qi;
ISPOP –	integrováný registr znečišťování životního prostředí;
NIS2 –	směrnice EU o kybernetické bezpečnosti;
OK -	odlehčovací komora
OPVZ –	ochranná pásma vodních zdrojů;
ORP -	obce s rozšířenou působností;
OZE –	obnovitelné zdroje energie;
PCO -	pult centrální ochrany
PFOIM –	plán financování obnovy infrastruktury majetku;
PLC -	programovatelný logický automat;
PPA -	dohody o nákupu energie (Power Purchase Agreements);
RETOS –	software pro vodárenský dispečink;
ÚV -	úpravna vody;
VAK -	Akciová společnost Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí;
VZ -	vodní zdroj;
ZTV -	základní technická vybavenost;

1. Účel a rozsah dokumentu

Tato koncepce stanovuje **strategii a podmínky realizace** rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury a služeb **do roku 2035**. Slouží jako závazný rámec pro PFOIM, investiční plán a cenotvorbu, a jako komunikační dokument vůči akcionářům a municipalitám.

2. Právní a regulatorní rámec

- **EU** – Směrnice č. 2024/3019 očištění městských odpadních vod, která stanovuje požadavky na zvýšení účinnosti čištění odpadních vod, monitoring mikropolutantů, energetickou účinnost a sběr dat; bude implementována do českého práva a promítne se do požadavků na ČOV a kanalizace.
- **EU – Voda pro lidskou spotřebu:** Směrnice č. 2020/2184 (kvalita pitné vody) – dopady do rozsahu sledovaných ukazatelů.
- **ČR – Vodní zákon, Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí vyhlášky** (v aktuálním znění) – rámec pro provoz vodovodů a kanalizací, kvalitu surové a pitné vody, provozní dokumentace, ochranná pásma vodních zdrojů, cenotvorbu věcně usměrňovaných cen a povinnosti vlastníků a provozovatelů vodohospodářské infrastruktury.

3. Východiska a současný stav

Organizace a územní působnost:

Společnost VAK v rámci podnikatelské činnosti vlastní a provozuje vodárenskou infrastrukturu na větší části okresu Ústí nad Orlicí v 61 městech a obcích, které jsou hlavními akcionáři společnosti. Na smluvním základě provozuje akciová společnost VAK vodohospodářský majetek i v některých dalších obcích okresu Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou.

Technický stav a data:

Výrazné zlepšení technického stavu VH majetku od r. 1994; ztráty vody **<10 %**.
GIS zaveden a propojen se zákaznickým IS; průběžné aktualizace provozních dokumentací.

Stávající finanční situace:

Odpisy IM činí 50 – 60 mil. Kč/rok.
Čistý zisk činí 4 – 10 mil. Kč/rok.
Prostředky na obnovu činí 65 – 70 mil. Kč/rok.
Ostatní investice v hodnotě 30-40 mil. Kč/rok.
Aktuální úvěry 65 mil. Kč.
Akceptovatelná úvěrová kapacita až 150 mil. Kč.
Dostupná finanční rezerva 30 mil. Kč.

4. Strategické cíle do roku 2035

1. **Pitná voda:** Trvale zajištěná kvalita a kvantita; obnova pramenišť; řízení rizik a minimalizace dezinfekce; OPVZ. Udržení a další zlepšování kvality pitné vody; systematické posilování robustnosti vodních zdrojů a úpravy vody, včetně obnovy historických pramenišť (Suchý vrch, Červená Voda, Králíky, Albrechtice). Řízené snižování ztrát vody s využitím dispečerských dat, sekčních měření průtoků a AI.
2. **Odpadní vody:** Splnění požadavků evropské směrnice č. 2024/3019 o čištění městských odpadních vod; prioritní napojování dalších lokalit na stávající kapacitní ČOV; omezení malých lokálních ČOV; řízené likvidace kalů dle vyvíjející se legislativy; plánování a realizace technických opatření na ČOV (terciární/kvartérní dočištění, pasportizace odlehčovacích objektů).
3. **Propojené soustavy:** Realizace klíčových propojení skupinových vodovodů za účelem zvýšení spolehlivosti dodávek vody při suchu/povodních/nahodilých zhoršení jakostí surové vody ve vodárensky využívaných strukturách (zvodních). V první fázi vodovodní skupina Letohradsko – Lanškrounsko, propojení vodovodů obcí Kunvald a Klášterec nad Orlicí.
4. **Energetika:** Maximalizace energetické soběstačnosti ČOV, nejdříve zejména ČOV nad 10 tis. EO a úpraven vod (FVE, PPA, sdílení vyrobené energie). Řízený energetický management s budoucím založením energetického společenství.
5. **Digitalizace a kyberbezpečnost:** Dispečink jako datové srdce; zavádění směrnice NIS2, zapojení AI pro odhalování ztrát a predikce poruch na vodovodních sítích (nákup nového přístroje ZONESCAN); rozšířit smart měřidla; rozvoj zákaznického portálu; automatizace/robotizace; garantované servisní smlouvy pro řešení mimořádností v krátkém časové limitu.
6. **Zákazník a služby:** prozákaznický přístup; rozšíření funkcionalit zákaznického portálu; dálkové odečty smart měřidel bez přítomnosti odběratele; operativní komunikace s odběrateli při odstávkách vody.
7. **Udržitelná ekonomika a finanční stabilita:** jednotná regionální cena vodného a stočného, sociální přijatelnost, přiměřená ziskovost, využití dotací a úvěrů.
8. **Partnerství s municipalitami:** společné projektování sítí; zpracování generelů; podpora „spolufinancovatelských“ modelů.
9. **Zcelování VH-infrastruktury** – pořizování/získávání infrastruktury, která je navázána na stávající sítě společnosti VAK, a nebo již existuje v rámci územní působnosti společnosti.

5. Programy k realizaci

5.1 Vodní zdroje a úprava vody

- **Obnova gravitačních pramenišť** (Suchý vrch, Červená Voda, Králíky, Albrechtice); rušení lokálních vodních zdrojů s malou vydatností.
- **Péče o vodní zdroje:** periodické kamerové prohlídky; regenerace vrtů; včasná výměna výstroje vrtů; revize ochranných pásem.
- **Metodické pokyny pro vodoprávní úřady k ochraně zvodní:** omezení zásahů do vodárensky využívaných zvodní, vrtů pro tepelná čerpadla apod.

5.2 Distribuce vody a vodojemy

- **Důraz na dlouhodobou životnost:** preference nekorodujících materiálů v technologiích a potrubí; minimalizace chemických dezinfekčních prostředků při úpravě vody; plánované odkalování; mechanické čištění vodovodních potrubí.
- **Proaktivní výměny potrubí** dle poruchovosti a tlakových poměrů; koordinace s vlastníky komunikací, jako investory oprav komunikací.
- **Snížování ztrát vody:** sekční měření; sledování nočních průtoků; využití metod korelace k vyhledávání úniků vody.
- **Zvyšování standardů pro vodárenské objekty** – antikorozi trubní a armaturní materiály a inertní povrchy.
- **Systémově řízená kvalita vody ve vodovodních sítích.**

5.3 Odkanalizování a ČOV

- Priorita napojování na stávající kapacitní ČOV; minimalizace výstavby nových malých ČOV;
- Terciální/kvartérní dočištění odpadních vod na velkých ČOV; pasportizace odlehčovacích komor + měření OK a omezení objemu odlehčované odpadní vody.
- Koncepce kalového hospodářství: monitoring těžkých kovů u producentů odpadních vod s cílem zamezit jejich vniku na ČOV; optimální volba mezi kompostováním/spalováním/odvodněním kalů; optimalizace svozů vs. mobilní odvodnění kalů.

5.4 Dispečink, data, NIS2, AI

- Software RETOS a Geografický informační systém jako centrální zdroje veškerých provozních dat.
- NIS2: segmentace IT sítí, ale i průmyslových PLC; vícefaktorové ověřování přístupů; záložní napájení (UPS); simulované testy obnovy dat (kontrola zálohování);
- Analytika pomocí AI: anomálie průtoků vody a predikce poruch na vodovodních sítích.

5.5 Smart metering a měřicí uzly na vodovodní síti

- **Postupná instalace Smart měřidel** u odběratelů i v menších obcích; uzlové body sekčního měření průtoků na vodovodních sítích pro jednodušší detekci úniků vody.

5.6 Energetická soběstačnost (OZE)

- **FVE na klíčových objektech** (ČOV Letohrad, ČOV Choceň, ČOV Lanškroun; administrativní budova v Jablonném nad Orlicí, VZ Choceň Darebnice) – zvážení variant financování; sdílení EE v energetickém společenství.

5.7 Zákaznické služby a digitalizace

- Zákaznický portál v IS Qi (nové přípojky, přepisy odběratelů, přihlášky/odhlášky, hlášení koncových stavů měřidel).
- Mobilní IS Qi pro odečty měřidel.
- Systém pro včasné hlášení poruchových stavů a odstávek vody na jednotlivých odběrných místech.

5.8 Odborné služby, obchodní úsek a práce pro třetí strany

- Rozvíjet provozování vodovodů a kanalizací, kde společnost VAK není vlastníkem VH-infrastruktury.
- Nabídka projekčních prací a služeb geodeta, TV-inspekce a čištění kanalizačních sítí, kontinuální měření tlaku na vodovodních sítích.
- Nabídka provádění ohlašovacích úkonů plynoucích z platné legislativy (např. ISPOP, vodoprávní evidence).
- Provádění technické pomoci s provozem vodovodů a kanalizací.
- Provádění stavebních a montážních prací pro cizí investory s důrazem na využití volných kapacit vlastních dopravních prostředků a mechanizace.
- Nabídka elektroinstalatérských a zámečnických prací pro cizí investory.
- Vyhledávání poruch na vodovodních sítích pro externí subjekty.
- Prodej VH-materiálu, chemikálií a PHM.
- **Prodej kanalizační techniky:** kanalizační vozidla; kamerové systémy na inspekci kanalizací; robotické systémy na bezvýkopové opravy kanalizací; rukávce na bezvýkopové sanace potrubí. Případně i další vyspělé technologie pro provozovatele VH-infrastruktury.
- **Servis kanalizační techniky:** poskytování kvalitního záručního i pozáručního servisu dodávaných technologií; servisní služby pro provozovatele kanalizační techniky.

5.9 Pořizování další VH-infrastruktury

- Pokračování v navyšování základního kapitálu společnosti nepeněžitými vklady infrastruktury, které souvisejí především s vodárenskou infrastrukturou společnosti VAK.
- Získávání propojených sítí a další infrastruktury, jejíž vlastnictví a provozování dává ekonomický smysl.
- Průběžné zlepšování a konkretizace vlastních technických standardů VH staveb.

6. Zdroje pro financování budoucích investic

- **Odpisy HIM** - očekávaný růst ve vazbě na hodnotu majetku.
- **Zvyšování cen vodného a stočného** – náklady na opravy a rekonstrukce zahrnuté do ceny vodného/stočného (meziročně obvykle + 8 až 12 %).
- **Čistý zisk po zdanění** – zvažování strategie jeho postupného růstu k financování obnovovacích investic v aktuálních cenách, které nejsou dostatečně pokryty historickými odpisy, za respektování schválené dividendové politiky.
- **Úvěry** – zvýšení úvěrového zatížení při respektování bezpečného podílu cizích zdrojů.
- **Využití současné finanční rezervy** - 30 mil. Kč.
- **Dotace a zvýhodněné půjčky** (MŽP/SFŽP, MZe, kraj/obce, EU programy).

7. Harmonogram důležitých budoucích investic

	Popis	Termín	Požizovací cena v mil. Kč*
1.	Propojení skupinových vodovodů Letohradsko - Lanškrounsko	2026 - 2027	120
2.	Zvýšení podílu Smart měřidel nad 70 %	2026 – 2035	15
3.	NIS2 - implementace a naplnění povinností směrnice EÚ a zákona o kyberbezpečnosti	2026 – 2027	3
4.	Rekonstrukce ČOV Javornice	2026 - 2027	5
5.	Kořenové ČOV Hemže, Březenice, Dvořisko	2026 -2030	20
6.	Pasportizace odlehčovacích komor a realizace opatření pro splnění legislativy	2026 - 2029	5
7.	Propojení vodovodů Kunvald a Klášterec nad Orlicí	2027 - 2028	15
8.	Terciální a kvartérní dočištění na ČOV nad 10 tis. EO	2028 - 2035	200
9.	FVE a zajištění energetické soběstačnosti ČOV (areály ČOV Letohrad, Lanškroun, Choceň a administrativní budova VAK)	2026 - 2027	15
10.	Obnova vodních zdrojů, vodojemů a čerpacích stanic	2026 - 2035	40
11.	Rekonstrukce veřejných kanalizací	2026 - 2035	160
12.	Dopravní prostředky a mechanizace	2026 – 2035	60
13.	Měřicí uzly na vodovodních sítích	2026 - 2035	5
14.	Modernizace vodárenského dispečinku a specializovaných softwarů (RETOS, GIS, projekce)	2026 - 2035	15

* Odhad v současných cenách

8. Řízení rizik

- **WATER RISK:** dokončení rizikových analýz a jejich pravidelná aktualizace; zapracování do provozních řádů vodovodů.
- **Jiná rizika:** sucho/povodeň/blackout/kybernetický incident/kontaminace vody; plány náhradního zásobování; vybudované a kontrolované PCO vodárenských objektů); postupy dle Plánů krizové připravenosti.
- **Klimatická odolnost:** ochranná pásma vodních zdrojů a jejich diverzifikace, záložní vodní zdroje.

9. Cenová a finanční politika

- **Preferovat jednotnou regionální cenu** vodného a stočného; před případným rozhodnutím o zavedení dvousložkové formy vypracovat socio-ekonomickou analýzu dopadů.
- **Racionalizace nákladů:** preferovat návratné investice, které snižují celkové náklady na vlastnictví.
- **Posuzování variant financování:** vždy ekonomické srovnání (vlastní zdroje/úvěr/dotace).

10. Rozvoj odbornosti a personální zabezpečení

- Generační obměna: aktivní spolupráce se školami (Vysoké Mýto, Letohrad, Žamberk, ..., zejména vodárenské obory), stipendia, řízené nástupnictví u klíčových rolí.
- Kompetence v oblasti kybernetické bezpečnosti (NIS2); certifikace.
- Využití AI.
- BOZP/PO standardy a pravidelná školení.

11. Marketing a práce s veřejností

- Proaktivní informování (médiá, internetové stránky společnosti, municipální zpravodaje); dny otevřených dveří na významných VH stavbách.
- Pořádání exkurzí na VH zařízeních, odborných přednášek a specializované konference o podzemních vodách.
- Udržování CSR – akreditace „Společensky odpovědná firma“ dle ČSN 01 0391: 2021.
- Certifikát – firma přátelská k dobrovolným hasičům.
- Marketing a propagace činnosti obchodního úseku v oblasti prodeje technologií a zboží.

12. Závěr

Strategický rozvoj společnosti VAK do roku 2035 je v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje a Plánem financování obnovy infrastruktury majetku.

Nadále budeme usilovat o zavádění nejmodernějších technologií do úpravy kvalitní pitné vody a její spolehlivé dodávky. Stejné principy budeme aplikovat i při čištění odpadních vod.

Koncepce nastavuje reálnou cestu k dostupnosti kvalitní pitné vody, ke snížení negativního vlivu naší činnosti na životní prostředí, k odolné VH-infrastruktuře, k digitalizovanému provozu a spokojenému zákazníkovi.

Klíčem k úspěchu je včasná projektová připravenost; zajištěné financování; spolupráce s municipalitami a dobře složený tým spolupracovníků.

Zpracovalo vedení společnosti VAK dne 27. 11. 2025.